

Aan de raad

Samenvatting:

Hierbij presenteren wij u de bestuursrapportage 2016. In deze rapportage schetsen wij op hoofdlijnen een beeld van de uitvoering van de programmabegroting 2016. Beleidsmatig liggen we goed op schema, wel is er een aantal activiteiten waarbij de planning uit zal lopen. Het masterplan Nijverdal Centrum is door het verwerpen van de Bedrijveninvesteringszone vlak voor de zomer op losse schroeven komen te staan. Momenteel kijken we samen met "Op naar Nijverdal" naar alternatieven om de benodigde financieringsmiddelen alsnog op tafel te krijgen.

In tegenstelling tot vorig jaar is staan de financiën van de gemeente Hellendoorn er rooskleuriger voor. De uitkering van het gemeentefonds valt voor 2016 positief uit, waardoor € 145.000,-- extra beschikbaar is. Wel zijn er in de overige budgetten verschillende mee- en tegenvallers waardoor de bestuursrapportage per saldo sluitend is.

Wij vragen u een besluit te nemen over een aantal specifieke posten en in te stemmen met deze bestuursrapportage 2016 inclusief de daarbij behorende actualisatie van de begroting.

Opdracht:

De bestuursrapportage is een vast onderdeel van de jaarlijkse planning & control cyclus. Tot in 2015 was het gebruikelijk om twee bestuursrapportages op te stellen. Maar met de vaststelling van de nieuwe financiële verordening op 15 december 2015 heeft u besloten dat er in 2016 maar één bestuursrapportage wordt opgesteld. Op 30 juni is de voorjaarsrapportage aan de commissie ABZM gepresenteerd.

Aanleiding:

In deze bestuursrapportage rapporteren wij tussentijds over de uitvoering van activiteiten en financiële consequenties voor de programmabegroting 2016.

Doelstelling:

Het schetsen van een actueel beeld van de programmabegroting 2016 in zowel beleidsmatig als financieel opzicht. Peildatum van deze bestuursrapportage is 1 juli 2016.

Mogelijke oplossingen:

1 Activiteiten 2016

In de begroting zijn 95 acties benoemd voor 2016. Het jaar 2016 is nu halverwege en we zijn volop bezig met de uitvoering van de acties. In bijlage 1 staat per actie toegelicht wat de status is. Samengevat komt het neer op:

Type activiteit	Status	Aantal
Actie is afgerond, of loopt op schema	▲	43
Actie loopt achter, maar dit halen we in	■	3
Actie loopt achter op de planning en loopt uit	▼	3
Continu proces	—	46
Totaal		95

Ook hieruit blijkt dat we goed op schema liggen met de uitvoering van het beleid. Voor drie punten (Masterplan Nijverdal Centrum, gebiedsvisie Nijverdal aan de Regge en Uitvoering GRP 4) verwachten we dat de vertraging niet meer zal worden ingelopen.

Voor 3 andere punten (N35 Nijverdal-Wythmen, Mijn Hellendoorn.nl en Huisvesting Bibliotheek) is de verwachting dat we de vertraging zullen inhalen.

Sociaal Domein

De jaarrekening 2015 laat voor het Sociaal Domein zien dat er ten opzichte van de middelen die we van het Rijk kregen, minder geld is uitgegeven. Hierbij moet de kanttekening gemaakt worden dat er nog steeds facturen binnen kunnen komen die betrekking hebben op geleverde zorg in 2015, dit zijn relatief kleine bedragen. In mei 2016 is de commissie Samenlevingszaken ambtelijk bijgepraat over de inhoud en de financiële ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein, waarbij tevens een doorkijk is gemaakt naar de periode 2016-2020. Deze extrapolatie, inclusief formatieve ontwikkelingen, laat zien dat we naar verwachting in 2020 uitkomen met het beschikbare budget. Bij de programmabegroting 2017 zal ingegaan worden op de ontwikkelingen binnen het sociaal domein, inclusief de dekking van de kosten van statushouders en de huishoudelijke ondersteuning.

Op het moment van vaststellen van de jaarrekening was er nog vrij veel 'onderhanden werk' bij de zorgaanbieders en was een aantal jaarrekeningen nog niet ingeleverd. In de meicirculaire 2016 wordt nog extra budget toegevoegd voor inflatie en cao-stijgingen. Al met al blijft het structurele beeld positief.

Huisvesting Statushouders

Inmiddels is duidelijk dat het Rijk via het gemeentefonds een extra impuls zal geven met betrekking tot statushouders. Dit is overigens geen overbodige luxe. De extra inzet die we moeten plegen om statushouders te laten integreren is van groot belang. De taakstelling voor het eerste halfjaar bedroeg het huisvesten van 47 statushouders en dat hebben we gerealiseerd.

Op dit moment zien we dat 18,8% van ons uitkeringsbestand bestaat uit voormalig statushouders. Als we geen directe aandacht geven aan de nieuwe statushouders zal dit bestand verder groeien. Dit leidt, naast de uitkeringslasten, tot langdurige structurele kosten, kosten die worden onttrokken uit de reserve Sociaal Domein.

Ook voor de huisvesting van statushouders hebben we besloten om dit voor te financieren uit de reserve Sociaal Domein, vooruitlopend op de financiële vertaling van het bestuursakkoord. Zo hebben we € 60.000,-- opgenomen voor huisvestingsaangelegenheden.

Daarnaast wordt een investeringsbudget opgenomen van € 50.000,-- om bouwkundige aanpassingen te kunnen doen om kamergewijze verhuur mogelijk te maken.

Huishoudelijke Hulp Toelage

De Centrale Raad van Beroep (hierna: CRvB) heeft op 18 mei 2016 vier richtinggevende uitspraken gedaan over huishoudelijke ondersteuning (HO) onder de Wmo 2015. Als gevolg daarvan doet de vraag zich voor of het nodig is het huidige beleid (resultaatfinanciering) en daarmee ook de inkoop van de Hulp bij het Huishouden aan te passen.

Uit de uitspraak van de CRvB van 18 mei 2016 in de zaak van de gemeente Aa en Hunze blijkt dat de variant, die in sommige Twentse gemeenten is gekozen, om mensen geen maatwerkvoorziening te verstrekken voor ondersteuning bij het wassen en strijken, maar te verwijzen naar een algemene voorziening, niet volledig is. Wij hebben met alle cliënten een keukentafelgesprek gehad en deze cliënten individueel geïndiceerd.

Uit de uitspraak van de CRvB van 18 mei 2016 in de zaak van de gemeente Utrecht blijkt dat bij resultaatsfinanciering er sprake moet zijn van een duidelijke maatstaf in het beleid/het toekenningsbesluit. Dit betekent dat het volgende moet worden vermeld:

- welk niveau van schoon huishouden verantwoord is;
- welke concrete activiteiten daarvoor verricht moeten worden;
- hoeveel tijd daarvoor nodig is;
- in welke frequentie deze activiteiten moeten worden verricht.

Deze tweede uitspraak kan op de korte termijn financiële gevolgen voor ons hebben. Wat die gevolgen exact zijn, kunnen we op dit moment nog niet aangeven. Wel is duidelijk dat onze visie waarop het beleid is ingericht gehandhaafd blijft, maar de rechterlijke uitspraak zal een nuance aanbrengen op de uitvoering van ons beleid. Door middel van een raadsbrief bent u ondertussen geïnformeerd over de planning. De Eigen Kracht blijft centraal staan en oplossingen binnen het sociaal netwerk blijven de voorkeur houden.

Het is van belang om ons te beseffen dat de bezuinigingen op de huishoudelijke hulp die tot zoveel commotie hebben geleid zijn veroorzaakt door de Rijkskorting van 40% op het budget Hulp bij het Huishouden.

De staatssecretaris heeft ter verzachting van de bezuinigingen voor de jaren 2015 en 2016 extra middelen voor Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) uitgetrokken (€ 414.000,-- per jaar).

Vanuit de jaarrekening 2015 is het overgebleven budget van € 140.000,-- geormerkt in de vrij aanwendbare reserve gestort, waardoor er nu € 564.000,-- beschikbaar is. In het eerste halfjaar van 2016 is hiervan € 87.000,-- uitgegeven.

In de meicirculaire 2016 is de bijdrage voor HHT structureel gemaakt, al is het budget wel fors naar beneden bijgesteld. Er is de komende jaren € 82.000,-- per jaar beschikbaar, en vanaf 2020 stijgt het budget.

Financiële toelichting Sociaal domein:

De primitieve begroting 2016 was nog gebaseerd op de zogenaamde "Vektis-cijfers"; dit was een doorrekening van historisch betaalde kosten die weer gebaseerd waren op de werkelijke uitgaven die het Rijk nog deed in 2012 en 2013. Inmiddels beschikken we over meer actuele cijfers, namelijk onze eigen jaarrekening.

Decentralisaties (3D's)	bedragen x € 1.000,--		
	Jaarrekening	Primitieve Begroting	Actuele Begroting
	2015	2016	2016
Meicirculaire 2016 - Budgetten			
Jeugdzorg	7.274	6.954	7.083
Participatiebudget	4.921	4.559	4.605
Wmo-zorg	5.560	5.178	5.186
Totaal Integratie-uitkering Sociaal Domein	17.755	16.691	16.874
Algemene middelen t.b.v. uitvoering WSW	448	444	444
Totaal beschikbaar 3D's	18.203	17.135	17.318
Jeugdzorg - Actuele raming op basis van jaarrekening 2015			
Zorg in natura	4.301	966	4.307
PGB	788	1.600	789
Provinciale Jeugdhulp	-	1.640	-
Jeugd-GGZ	214	1.660	214
Jeugdbescherming en -reclassering	387	542	400
Landelijk Transitiearrangement	112	283	112
Jeugdzorg Plus	-	172	-
Jeugdzorg overig	-	107	-
Participatiebudget - Actuele raming			
Sociaal deelfonds P-budget	414	556	558
WSW	4.680	4.447	4.491
Wmo-zorg - Actuele raming op basis van jaarrekening 2015			
Begeleiding / dagbesteding	2.250	1.481	2.349
Wmo-zorg PGB	857	725	901
Persoonlijke verzorging	-	126	-
Clientondersteuning MEE	231	257	235
Wmo chronisch zieken	134	557	150
Meerkosten extramuralisering	-	473	-
Wmo-zorg overig	80	383	125
Eigen bijdrage	-	- 246	-
Formatie-uitbreiding			
Personeelsformatie	766	650	1.100
Overhead	350	350	550
Kosten Statushouders			
Huisvesting statushouders	-	-	60
Statushouders - overige structurele kosten	-	-	213
Voorfinanciering Rijksmiddelen uitwerkingsakkoord	-	-	- 85
Restant stelpost			
Post onvoorzien	-	406	50
Totaal structureel	15.563	17.135	16.518
Saldo	2.640	-	799
Stand reserve per einde jaar	3.769	-	4.568

De integratie-uitkering Sociaal Domein in voorgaande tabel, is opgenomen conform de meicirculaire 2016. Daarnaast voegen we jaarlijks circa € 450.000,-- eigen middelen toe aan de uitvoering sociaal domein.

Een aantal begrotingsposten die historisch wél geraamd konden worden (Provinciale Jeugdhulp, Jeugdzorg Plus) zijn nu opgegaan in de post "zorg in natura" en "PGB". Datzelfde geldt overigens bij de Wmo voor Meerkosten extramuralisering en persoonlijke verzorging; we hanteren nu alleen de benaming "begeleiding / dagbesteding" en "PGB's"

Het overzicht is aangepast voor de gevolgen van deze bestuursrapportage. De uitvoeringskosten en overheadkosten zijn hoger door stijging van het aantal uitkeringen, een forse toename van statushouders, de administratieve lasten van de nieuwe taken en de extra inzet die nodig is voor de transitie.

Bij de programmabegroting 2017 zal ingegaan worden op de ontwikkelingen binnen het sociaal domein, inclusief de dekking van de kosten van de statushouders en de huishoudelijke ondersteuning.

De ontwikkelingen op het gebied van hulp bij het huishouden zoals de jurisprudentie over de definitie van het begrip "schoon huis", de hoogte van de eigen bijdrage in relatie tot zorgmijding, maar ook een herijking van onze autonome bijdrage aan het sociaal domein inclusief sociale werkvoorziening zullen in de begroting en meerjarenraming leiden tot een geheel andere hoogte van de reserve sociaal domein.

De wijzigingen van de budgetten Sociaal Domein staan in bijlage 2 toegelicht onder de nummers 7.01, 7.03, 8.01 en 8.03.

Wet Werk en Bijstand

Voor de bijstandsuitkeringen is een doorkijk gemaakt en zijn de benodigde budgetten reëel geraamd op basis van het aantal verwachte uitkeringen keer een prijs per uitkering. De inkomsten zijn aangepast op basis van het eind april jl. gepubliceerd nader voorlopig BUIG budget, het budget dat we ontvangen ter bekostiging van de bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen. Deze berekening komt voor 2016 uit op een tekort, maar dat kunnen we nog dekken door dit uit de reserve WWB te halen. Daarmee is deze reserve wel uitgeput. Daarom hebben we voor de meerjarenbegroting 2017-2020 rekening gehouden met een extra benodigd gemeentelijk budget van € 102.000,-- per jaar.

Riolering

Als gevolg van de combinatie werkdruk en afstemming met andere projecten wordt in deze bestuursrapportage grofweg € 1.000.000,-- aan investeringen doorgeschoven naar 2017. Dit betreft:

1. Vervanging riolering Smidsstraat Daarlerveen; Omdat er sprake is van een bodemsanering in provinciale grond kan de riolering niet meer dit jaar vervangen worden maar wordt dit in combinatie met de wegreconstructie door de provincie in tweede helft van 2017 uitgevoerd (doorgeschoven budget € 245.000,--);
2. De voorbereiding voor de rioolrenovatie is uitbesteed en de werkzaamheden kunnen niet in de winterperiode worden uitgevoerd. Daarom wordt het uitvoeringsprogramma 2016 samengevoegd met 2017 waardoor tevens een aanbestedingsvoordeel (grotere opdracht) wordt verwacht.
3. In het kader van de aanleg van de Noordzuidverbinding moet ook een persleiding en gemaal worden aangepast. Uitvoering zal in 2017 plaatsvinden. (per saldo is het doorgeschoven budget € 500.000,--);
4. De vervanging van de riolering in de Joncheerelaan wordt eind dit jaar voorbereid en de uitvoering schuift door (doorgeschoven budget € 328.000,--).

Dit heeft geen financieel effect voor 2016. Bovenstaande investeringen worden na het doorschuiven met ingang van 2018 afgeschreven in plaats van 2017.

Masterplan Nijverdal Centrum

De komende maanden moet helder worden hoe het Masterplan voor het centrum van Nijverdal wordt uitgewerkt in concrete plannen en maatregelen. De prioriteit ligt bij de uitwerking van deelproject Grotestraat, tussen Maximastraat en Meijboomstraat. Het niet doorgaan van de Bedrijveninvesteringszone is een tegenvaller. Samen met "Op naar Nijverdal" wordt bekeken of er alternatieven zijn om de benodigde financiële middelen toch op tafel te krijgen.

2 Financieel beeld

Exploitatie

Per saldo is de bestuursrapportage sluitend in 2016, meerjarige effecten worden verwerkt in de begroting 2017.

Er is sprake van een groot aantal mee- en tegenvallers. Een toelichting op deze posten staat in bijlage 2. Hieronder staan de belangrijkste afwijkingen op de begroting 2016:

bedragen x € 1.000

Belangrijkste afwijkingen (> € 100.000,-)	Saldo van baten en lasten	Mutatie reserves	Totaal verschil
Nadelen			
Personele ontwikkelingen incl. cao consequenties	- 1.198 N	832 V	- 366 N
Afkoop Lagoon	- 160 N		- 160 N
Totaal nadelen	- 1.358 N	832 V	- 526 N
Voordelen			
Gemeentefonds	145 V		145 V
BTW Compensatie Fonds (BCF) plafond	126 V		126 V
Herberekening kapitaalslasten	117 V		117 V
Herberekening rentelasten	103 V		103 V
Verkoop Prins Clausschool	228 V	- 228 N	-
Verkoop PC Stamstraat kavel	122 V	- 122 N	-
Totaal voordelen	841 V	- 350 N	491 V
Overige afwijkingen	35 V		35 V
Totaal afwijkingen	- 482 N	482 V	-

Voor de volgende afwijkingen vragen wij een specifiek besluit:

2.1 Personele ontwikkelingen inclusief cao-consequenties

Binnen het personele budget zijn er verschillende mutaties die vallen binnen diverse programma's. Deze worden hieronder toegelicht.

- De raming van het sociaal domein is geheel geactualiseerd, conform de toezegging die is gedaan in de raadscommissie Samenlevingszaken van mei 2016. Bij de raming van personeelskosten en organisatiekosten is nu ook rekening gehouden met de toename van het aantal uitkeringen, de sterk verhoogde inzet voor de opvang van statushouders en de intensievere werkzaamheden voor de Wmo 2015 en jeugdhulp
- Door invoering van het individueel keuzebudget mogen werknemers zelf bepalen wanneer ze hun vakantiegeld uitgekeerd krijgen. Wij stellen voor deze verplichting van € 560.000,- te dekken uit de Vrij Aanwendbare Reserve (VAR). Deze maatregel was voorzien voor 2015, maar is nu doorgeschoven naar 2016.

2.2 Lagoon

Vanaf de ingebruikname van Het Ravijn – zwem sport zorg – is de exploitatie van de horeca moeizaam verlopen (zie ook B&W nota 16INT01903). Ondanks verschillende pogingen om de exploitatie te verbeteren heeft dit niet geleid tot een positieve uitkomst. In de afgelopen periode zijn diverse overleggen gevoerd met de exploitant, uiteindelijk is ervoor gekozen om via een vaststellingsovereenkomst de huurovereenkomst te beëindigen. Hierbij heeft de gemeente de keukeninrichting en inventaris overgenomen voor een bedrag van € 140.000,- en wordt de gemeente volledig eigenaar van de horecavoorziening. Voor achterstallige huur en zakelijke lasten is bij de jaarrekening 2015 deels een voorziening getroffen. Het resterende deel van € 20.000,- wordt in deze bestuursrapportage meegenomen evenals de kosten van de overname inventaris van € 140.000,-.

2.3 Advieskosten Lochter III

Om de financiële en juridische risico's die samenhangen met de ontwikkeling van bedrijventerrein 't Lochter III te beperken is extern advies ingewonnen. Deze advieskosten ter hoogte van € 20.000,- kunnen op basis van de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst met marktpartijen niet ten laste van de exploitatie van dit bedrijventerrein worden gebracht.

(code voor postverwerking)

2.4 KCC

Momenteel is de invoering van het Klant Contact Centrum (KCC) in volle gang. Doelstelling is om per 1 januari 2017 een nieuw zaakstelsel in te voeren. Met dit nieuwe zaakstelsel willen wij de (digitale) dienstverlening aan de burger verder optimaliseren. Om dit traject te begeleiden is externe expertise ingehuurd. Hiervoor wordt in deze bestuursrapportage € 80.000,- vrijgemaakt.

2.5 Fietssnelweg F35

Bij de aanleg van de F35 kunnen we meer kosten vergoed krijgen uit de subsidie Beter Benutten. Uitgaven en inkomsten gaan met € 57.614,- omhoog. Daarnaast kost de F35 bij de Veenweg circa € 350.000,- waarvan de helft wordt gedekt uit een subsidie BDU van € 175.000,-. De andere helft komt als cofinanciering uit het bestaande F35 budget.

Het bruto-investeringsbedrag stijgt daardoor met € 232.614,-. Het netto-investeringsbedrag (uitgaven minus inkomsten) gaat per saldo niet omhoog. Wel zullen de uitgaven eerder plaatsvinden dan dat we de subsidies binnen zullen krijgen.

2.6 Aanleg Cool Nature speelterrein Hellendoorn

In het Reggeherstelgebied de Koemaste, wordt als pilot in samenwerking met de Provincie een Cool Nature natuurspeelplek aangelegd. Van de provincie ontvangen we hiervoor een subsidie van € 62.500,-. Deze speelplek wordt aangelegd gelijktijdig met de Noordzuidverbinding en maakt deel uit van het budget voor de Noordzuidverbinding. Het investeringsbudget wordt opgehoogd met dit bedrag, maar de netto investering blijft door de subsidieverlening gelijk.

Overige belangrijke afwijkingen:

a) Lagere opbrengst leges begraafplaats

Bij de evaluatie van de begrafenisrechten blijkt dat de aannames die in 2013 zijn gemaakt, voornamelijk ten aanzien van de grafrechten voor onbepaalde tijd, te hoog zijn geschat. Hierdoor blijven de leges achter op de begroting en wordt € 88.000,- afgehaald.

b) Gemeentefonds

In de brief over de ontwikkeling van het gemeentefonds na de meicirculaire 2016 staan de mutaties in het gemeentefonds uitvoerig beschreven. Financieel verwerken we die mutaties in deze bestuursrapportage. De uitkering van het gemeentefonds stijgt met € 463.000,-. Van dit bedrag is € 238.000,- bestemd voor het Sociaal Domein en is € 80.000,- bestemd voor diverse taakmutaties.

Per saldo valt het gemeentefonds daarmee afgerond € 145.000,- voordelig uit (463 - 238 - 80 = 145). Het bedrag aan (taak)mutaties verrekenen we met de daarvoor bestemde budgetten:

- Referendum (programma 8) € 61.000,- (Rijksbijdrage voor het organiseren van het referendum).

- Voorschoolse voorziening peuters (programma 3) € 19.000,- (peuterspeelzaalwerk).

Daarnaast valt de herrekening van voorgaande jaren € 97.000,- voordelig uit.

c) Lagere opbrengst groenverkoop.

De verwachte opbrengst van de verkoop openbaar groen blijven € 50.000,- achter bij de begrote baten. Door verhoogde inzet op verkoop snippergroen in de afgelopen jaren, is de voorraad te verkopen groen gedaald. Hierdoor blijven opbrengsten achter. Daarnaast zijn er extra kosten voor inhuur juridische begeleiding en worden kosten gemaakt voor het terugbrengen in oude staat van teruggegeven openbaar groen. Per saldo geeft dit een nadeel van € 75.000,-.

d) Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen

In tegenstelling tot wat wij verwachtten wordt het voordeel op de BBZ 2015 dat is gestort in de reserve toch voor € 60.000,- teruggevorderd. Dit bedrag wordt onttrokken aan de reserve en daarvoor ingezet. Het tekort voor 2016 is doorgerekend naar aanleiding van de publicatie van het voorlopig BUIG budget en de inschatting van de hoogte van de uitkeringen in 2016. Per saldo wordt het tekort geschat op € 127.000,-. Het restant van de reserve (€ 67.000,-) wordt ingezet ter dekking van de kosten voor bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen 2016.

Uiteindelijk blijft er een nadeel van € 60.000,- over voor 2016.

e) *Kosten huisvesting statushouders*

De gemeente Hellendoorn heeft de opgave om 97 statushouders structureel op te vangen. Hiervoor moet huisvesting beschikbaar komen. Momenteel is nog niet helder hoe deze huisvesting gerealiseerd moet worden, waardoor de kosten ook nog niet zeker zijn. Ruwe inschatting is dat dit € 60.000,- structureel gaat kosten. Daarnaast wordt een investeringsbudget opgenomen van € 50.000,- om bouwkundige aanpassingen te kunnen doen om kamergewijze verhuur mogelijk te maken. Deze kosten komen ten laste van het Sociaal Domein.

f) *Gladheidsbestrijding*

Het jaarlijks budget voor de gladheidsbestrijding is al jaren op een te laag peil met als gevolg dat bij een 'normale winter' het budget overschreden wordt en via de bestuursrapportage of jaarrekening met een verklaring budget wordt aangevuld. Daarom is voor 2016 extra budget nodig voor komend winter en is bij de autonome ontwikkelingen (Begroting 2017) structureel extra budget opgevoerd.

Voortgang lopende bezuinigingen

In de voorgaande begrotingen namen we voor bijna € 1,8 miljoen aan bezuinigingen op. Een groot deel van deze bezuinigingen hadden ook effect op een langere periode. In de begroting 2016 waren de volgende bezuinigingen opgenomen:

Ombuigingen	Primitieve Begroting	Wijzigingen Begroting	Actuele Begroting	Realisatie
1. Taakstelling ambtelijke formatie	453 V	pm		■
2. Taakstelling openbaar bestuur	20 V		20 V	▲
3. Algemene taakstelling efficiency / uitbesteding WT4	75 V			▼
4. Verkoop onroerend goed	257 V	140 V	397 V	▼
5. Kosten postverzending	20 V	- 20 N	-	▼
Totaal ombuigingen	825	120	417	

2017 en verder

Voor komende jaren resteert nog altijd een forse opgave, met name voor de taakstelling op ambtelijke formatie. Onderstaande bedragen zijn verwerkt in de begroting 2017.

Taakstellingen meerjarig	bedragen x € 1.000		
	2017	2018	2019 e.v.
Taakstelling verkoop onroerend goed (opbrengst naar bufferreserve)			
Taakstelling ambtelijke formatie	389	313	
Taakstelling overig	101	301	
Totaal ombuigingen	490	614	-

Investerings & treasury

In bijlage 3 staan de investeringen voor 2016 en verder. Met een status symbool is aangegeven hoe we ervoor staan met de investeringen voor 2016. De investeringen liggen over het algemeen goed op schema. In totaal zijn er 76 investeringen in 2016 gepland. Deze zijn als volgt verdeeld:

Type activiteit	Status	Aantal
Uitvoering in 2016 ligt op schema	▲	45
Uitvoering is vertraagd in 2016, maar zal worden ingelopen	■	0
Planning is herzien: nieuwe einddatum	▼	9
Totaal		54

(code voor postverwerking)

Grote projecten die op dit moment lopen zijn de aanleg en reconstructie van riolering & wegen (€ 1,6 miljoen), VSO Elimschool (€ 1,8 miljoen), de aanleg van de Noordzuidverbinding (€ 4,3 miljoen) en vervanging minicontainers afval (€ 0,4 miljoen).

Het Blokkenpark is in juni 2016 door de aannemer opgeleverd. Op 24 september is de officiële opening van het park. De renovatie van het park is binnen de raming gebleven.

Er schuiven 9 investeringen (voor een deel) door, vooral naar 2017. Het gaat om zo'n € 3,3 miljoen. De grootste investeringen zijn: VSO Elimschool (€ 1,8 miljoen), diverse projecten groot onderhoud en vervanging riolering (€ 1,0 miljoen) en de vervanging van de minicontainers (€ 0,4 miljoen).

Financieringspositie

Vanaf 2015 hanteren we voor investeringen een investeringsplafond van gemiddeld € 5 miljoen per jaar (netto). Dat is exclusief de grondexploitaties en de strategische projecten. Op die wijze werken we stap voor stap aan het verbeteren van onze financieringspositie. Begin 2016 bedraagt de langlopende netto schuld bijna € 126 miljoen. Dit is bijna gelijk aan de beginstand van 2015.

In juli 2016 is de financieringspositie geëvalueerd en is een lange termijn planning van investeringen toegevoegd. Daarbij is afgesproken dat het maximale investeringsplafond in de periode 2017 t/m 2031 niet hoger wordt dan gemiddeld € 5,3 miljoen netto per jaar. Hiermee zou de doelstelling van € 85 miljoen schuldenlast in 2030/2034 bereikt moeten worden.

Niet alleen het maximale investeringsbedrag is een belangrijke norm om de doelstelling te halen, maar zeer nadrukkelijk is ook de verkoop van gemeentelijke kavels en gronden noodzakelijk om te komen tot de gewenste verlaging van de schuld. In het eerste half jaar is er veel inzet geweest op de grondverkopen, we hopen hier in het tweede half jaar de vruchten van te plukken.

Gezien de huidige lage rentestand is in 2016 een tweetal leningen afgesloten met looptijd van 20 jaar met uitgestelde ingangsdata (in 2019 en 2020). Op deze wijze willen wij ervoor zorgen dat de leningenportefeuille gedifferentieerd blijft tegen de scherpst mogelijke condities.

3. Grondexploitaties

- De locaties Hart van Noetsele en Aan de Tuinen zijn in november 2015 op de markt gebracht. Er is grote belangstelling voor de woningbouwkavels. Van de kavels Aan de Tuinen zijn inmiddels 14 kavels verkocht en alle andere zijn in optie gegeven. Ook in Hart van Noetsele zijn geen kavels meer vrij: van de 16 kavel zijn er 9 verkocht. Na de zomer is begonnen met het bouwrijp maken van de locatie Aan de Tuinen. Hart van Noetsele zal ook nog eind dit jaar bouwrijp worden gemaakt.
- Ook voor de kavels aan Flierhuyserve in Hellendoorn Noord is belangstelling. Voor alle 5 beschikbare kavels zijn opties verstrekt. In de Heemtuin en in de Branderij is er meer belangstelling voor de gemeentelijke kavels. Ook hier zijn enkele opties verstrekt.
- Over de afname van kavels in de Heemtuin loopt een juridische procedure tegen onze contractpartijen. Wij zijn van mening dat de kavels moeten worden afgenomen en de grondprijs, verhoogd met rente, dient te worden betaald. Op grond van de verwachte demografische ontwikkelingen en het feit dat marktpartijen hun verplichtingen in de eerste fase niet nakomen is in de juridische procedure tevens de ontbinding van de samenwerkingsovereenkomst voor fase 2 en 3 geëist.
- In Daarle West zijn ook drie opties verstrekt en is nu nog slechts een kavel vrij. Daarnaast loopt er een initiatief voor een CPO-project voor 4 woningen.
- Binnen de provincie Overijssel is een overschot aan werklocaties (bedrijventerreinen). Momenteel wordt onderzocht welke locaties in stand gehouden kunnen worden en welke niet of beperkt tot uitvoering kunnen komen. Op basis van historische uitgiftecijfers van voor de crisis, het feit dat de economie weer aantrekt en de ligging en kwaliteiten van het bedrijventerrein zijn wij ervan overtuigd dat bedrijventerrein 't Lochter III in de komende 10 jaar volledig kan en zal worden uitgegeven. Naast de invulling van de behoefte van lokale bedrijven richten wij ons op het vestigen van enkele bovenlokale grootschalige bedrijven (kavelgrootte > 2 ha). Dit is onze inzet met betrekking tot de discussie met 14 Twentse gemeenten over de (her)programmering werklocaties.

- De belangstelling van bedrijven voor kavels op 't Lochter III neemt toe. Er wordt extra ingezet op acquisitie. Onlangs is circa 6.000 m² verkocht. Hier zal het bedrijf Solutions worden gevestigd. Er lopen nog concrete onderhandelingen voor uitgifte van circa 2 ha.
- In april zijn de nieuwe voorschriften BBV (besluit begroting en verantwoording) voor grondexploitaties gepubliceerd. Deze treden met terugwerkende kracht per 1 januari in werking. Er worden nadere eisen gesteld aan maximale looptijd, prijsindexatie, disconteringsvoet, rentetoerekening etc. De nieuwe BBV-voorschriften leiden eveneens tot het herrubriceren van balansposten: de categorie "Niet in exploitatie genomen gronden" (NIEGG) vervalt. De locaties zijn óf in ontwikkeling óf zijn strategische gronden. Dit heeft tot gevolg dat onze voormalige NIEGG's Kruidenwijk Zuid fase 2 en 3, Hellendoorn Noord fase 2 en 3 en woonwerklocatie Derde Kampsweg als reguliere gronden worden aangemerkt. Er mogen ook geen (rente)kosten meer aan worden toegerekend. Dit leidt tot afwaardering van de gronden. De hiervoor in eerdere jaren getroffen voorziening is echter ruimschoots toereikend: op deze gronden houden we € 171.000,- binnen de voorziening toekomstige verliezen grondbeleid (VTVG) over. Voorgesteld wordt dit bedrag te reserveren in de bufferreserve.
- De nieuwe BBV voorschriften hebben geleid tot extra structurele budgettaire nadelen van zo'n € 88.000,- doordat minder rente aan de grondexploitaties toegerekend mag worden.
- De grondexploitaties zijn in deze bestuursrapportage herzien op basis van de nieuwste regels (BBV) en inzichten. Gezien de huidige prijsontwikkelingen zijn de kostprijsindexaties teruggebracht van 3% naar 2% per jaar, de verkoopprijsindexatie verlaagd van 2% naar 1%. De nog te maken kosten voor bouw- en woonrijp maken zijn opnieuw tegen het licht gehouden en de fasering van kosten en opbrengsten zijn geactualiseerd. De rentetoerekening moest teruggebracht van 4% tot 3% en de disconteringsvoet voor de berekening van de contante waarde van 4% naar 2%. Er worden extra middelen in de raming voor 't Lochter III opgenomen voor de extra gemeentelijke inzet de komende jaren. Al deze factoren hebben geleid tot nieuwe winst- en verliesverwachtingen voor de verschillende lopende grondexploitaties. Per saldo neemt de winstverwachting met € 1,6 miljoen toe. De verbetering van het verwachte resultaat is voornamelijk het gevolg van onze inzet met betrekking tot de discussie met 14 Twentse gemeenten over de (her)programmering werklocaties. Door de verwachte resultaatverbetering hoeft er per saldo bijna € 1,3 miljoen minder verlies te worden afgedekt in de voorziening. Voorgesteld wordt dit bedrag – gelabeld aan 't Lochter III - te reserveren in de bufferreserve: de risico's zijn bij grondexploitaties die aan het begin van de uitvoeringsfase verkeren immers hoog. De benodigde bufferreserve is berekend op € 6,3 miljoen. Ook na de voorgestelde toevoegingen aan de bufferreserve resteert nog een aanvulverplichting van circa € 1,8 miljoen.
- In de samenwerkingsovereenkomst 't Lochter III met de marktpartijen is vastgelegd dat de rentekosten die aan onze gezamenlijke grondexploitatie worden toegerekend gelijk is aan de wettelijke rente voor consumenten. Momenteel bedraagt deze 2%. De nieuwe BBV-voorschriften eisen een toerekening op basis van de gemiddelde werkelijk te betalen rente (in 2016: 2,85%). Dit leidt tot een extra rentetoerekening van € 155.000,- aan de boekwaarde. Omdat we de extra rentekosten wél voor eigen rekening moeten nemen wordt gelijktijdig een extra voorziening getroffen voor dit verlies onder 't Lochter III gemeentelijke kosten. De extra rentetoerekening leidt tot een voordeel op de kostenplaats rente van hetzelfde bedrag. Per saldo is dit budgettair neutraal.
- Voorgesteld wordt de voorziening voor het tekort op Aan de Tuinen (€ 1.727.000,-) bij de jaarrekening 2015 – mits dit in het BBV wordt toegestaan - in te zetten voor de verlaging van de boekwaarde van deze exploitatie. De inbrengwaarde van de gronden aan de Van de Steen van Ommerenstraat was te hoog doordat de volledige boekwaarde was ingebracht. De forse aankoopkosten van de woningen in het kader van het combiplan waren hiervan de oorzaak. Door de voorziening te gebruiken voor de verlaging van de boekwaarde, wordt dit nu rechtgetrokken. De uitgifte van dit terrein loopt goed.
- Er hoeft € 89.000,- minder prijsindexatie aan de Voorziening Toekomstige Verliezen Grondbedrijf te worden toegevoegd. Dit budgettaire voordeel komt doordat de BBV-voorschriften een lagere disconteringsvoet voorschrijven én omdat de Voorziening

Toekomstige Verliezen Grondbedrijf een lager saldo heeft door de lagere verliesverwachtingen/inzet voor NIEGG's en Aan de Tuinen.

- Om de risico's die samenhangen met zeer lang lopende projecten te beperken mag de looptijd van een grondexploitatie maximaal 10 jaar bedragen (nieuw BBV). Hier mag door de gemeenteraad alleen gemotiveerd van worden afgeweken. De looptijd van fase 1 van Hellendoorn Noord loopt nog door tot en met 2033. Omdat fase 1 als één geheel gezien wordt en de woningbouwplanning en demografische verwachting laat zien dat de woningbehoefte in het dorp Hellendoorn nog zal voortduren, willen wij de raad hierbij voorstellen om deze langere planperiode goed te keuren.
- Met ingang van 1-1-2016 vallen de grondexploitaties onder de bedrijfsmatige activiteiten van de gemeente en als gevolg daarvan wordt winst binnen de grondexploitaties belast met Vennootschapsbelasting. Onderzoek door een extern bureau toont aan dat er voorlopig nog geen sprake is van het verschuldigd zijn van deze belasting. Wel zal er een afzonderlijke administratie voor moeten worden bijgehouden. De herziene grondexploitatieberekeningen per 1-1-2016 zullen worden ingebracht in de fiscale openingsbalans voor de Vennootschapsbelasting.

Begroot bij herziening 2016 (begrote stand 1-1-2016)

Verwacht resultaat per plangebied	Boekwaarde 1-1-2016 na correctie *	Looptijd t/m	Gereali- seerd 1-1-2016	Nog te realiseren opbrengst	Nog uit te geven eenheden	Verwacht resultaat (CW)*	Voorziening per 1-1-2016	Aandeel gemeente	
BOUWGRONDEN IN EXPLOITATIE (BIE)									
Bedrijventerreinen									
Lochter III	18.127	2025	8%	28.720	24,0 ha	617	-	40%	
Lochter III - gemeentelijke kosten	125					-280	280	100%	
Haarle	646	2019	70%	666	0,8 ha.	30	-	100%	
Woningbouwgebieden									
Kruidentwijk Zuid fase 1	4.679	2024	55%	6.032	70 won.	-928	928	100%	
Hellendoorn Noord fase 1	4.042	2033	43%	7.623	83 won.	-373	373	100%	
Daarle West	223	2024	57%	949	18 won.	409	-	100%	
Aan de Tuinen (Steen van Ommen)	1.324	2020	0%	2.046	24 won.	10	-	100%	
Hart van Noetsele	230	2019	0%	1.259	23 won.	316	-	100%	
De Branderij	847	2019	54%	659	5 won.	29	-	100%	
Subtotaal IEGG	30.243			47.954		-170	1.581		
NIET IN EXPLOITATIE GENOMEN GRONDEN (NIEGG)									
Opgeheven, tegen agrarische waarde gewaardeerd									
Subtotaal NIEGG	0			0		0	0		
Voor de verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen voor in totaal							1.581		

*) De boekwaarde van Aan de Tuinen is per 1-1-2016 verlaagd met de voorziening zoals die bij de jaarrekening 2015 is getroffen

**) CW staat voor contante waarde: het resultaat uitgedrukt in euro's per 1-1-2016

4 Overige zaken

Risico's

In bijlage 4 is de risicoparaagraaf opgenomen met de belangrijkste risico's. Met kleuren hebben we de afwijkingen ten opzichte van de begroting aangegeven. Bij een viertal punten is de inschatting van het risico verlaagd.

Er zijn twee punten waarbij het risico verhoogd is ten opzichte van de begroting 2016. Dit zijn:

1. Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen. Dit punt is nieuw opgevoerd in dit overzicht, aangezien er een toenemend beroep wordt gedaan op de bijstand. Dit houdt verband met de verhoogde instroom asielzoekers.
2. Wmo verstrekkingen en hulp bij het huishouden. Gezien de jurisprudentie over de huishoudelijke hulp, is het momenteel onzeker hoe de uitvoering van de HO zal wijzigingen. Ook budgettaire consequenties zijn nog niet in te schatten. Daarom is het risicobedrag verhoogd naar € 500.000,--.

(code voor postverwerking)

Voorgestelde oplossingen:

Zie mogelijke oplossingen.

Burger en overheidsparticipatie:

N.v.t.

Communicatie:

Met een persbericht en in het Hellendoorn Journaal communiceren we over de belangrijkste zaken in deze bestuursrapportage.

Effecten meten:

N.v.t.

Planning:

Behandeling van de bestuursrapportage door:

- B&W is op 16 & 23 augustus 2016;
- Commissievergadering 13, 14 en 15 september 2016;
- Raad op 27 september 2016.

Concept Besluit:

1. a. Instemmen met de personele wijzigingen binnen het sociaal domein, en deze kosten ten laste brengen van de Reserve Sociaal Domein (zie punt 2.1);
b. Verplichting van € 560.000,-- voor vakantiegeld juni 2016-december 2016 opnemen ten laste van de Vrij Aanwendbare Reserve (VAR) (zie punt 2.1).
2. Beschikbaar stellen van een budget van € 160.000,-- voor de voorgestelde financiële afwikkeling met de exploitant van Lagoon in Het Ravijn – zwem sport zorg. (zie 2.2).
3. Extra budget van € 20.000,-- beschikbaar stellen voor advieskosten voor Lochter III (zie 2.3).
4. Extra budget van € 80.000,-- beschikbaar stellen voor externe inhuur projectleider KCC (zie 2.4).
5. Beschikbaar stellen extra krediet Fietssnelweg F35 van € 232.614,-- en dit dekken uit de subsidies voor Beter Benutten en BDU (zie punt 2.5).
6. Beschikbaar stellen extra krediet voor de aanleg van het Cool Nature speelterrein in Hellendoorn van € 62.500,-- en dit dekken uit de subsidie van de Provincie. (zie punt 2.6)
7. Beschikbaar stellen extra krediet van € 50.000,-- voor bouwkundige aanpassingen voor huisvesting statushouders en dit ten laste brengen van de reserve Sociaal Domein.
8. Instemmen met de voorstellen t.a.v. de verschillende grondexploitaties (zie paragraaf 3. Grondexploitatie):
 - a. Toevoegen van de resultaatverbetering van € 1,3 miljoen van Lochter III aan de bufferreserve;
 - b. De niet benodigde middelen voormalige NIEGG van € 171.000,-- uit de Voorziening Toekomstige Verliezen Grondbeleid (VTVG) toevoegen aan de bufferreserve;
 - c. Akkoord gaan met de verlengde planperiode van Hellendoorn Noord tot en met 2033;
 - d. De boekwaarde van Aan de Tuinen wordt verlaagd met de voorziening (€ 1.727.000,--) die hiervoor ultimo 2015 is getroffen;
 - e. De herziene grondexploitatieberekeningen worden als uitgangspunt genomen voor de fiscale openingsbalans voor de Vennootschapsbelasting;
9. Instemmen met de overige onderdelen uit deze bestuursrapportage 2016 en de begrotingswijziging, die op de gebruikelijke wijze ter inzage is gelegd.

Nijverdal, 23 augustus 2016

Burgemeester en Wethouders van Hellendoorn,

De secretaris,

de burgemeester,

F. Dijkstra MBA,

mevr. A.H. Raven BA,

Advies commissies:

De commissies samenlevingszaken, grondgebied en abzm stemmen ermee in dat het voorstel wordt voorgelegd aan de raad van 27 september 2016.

Nr. 16INT02943

Nijverdal, 27 september 2016

Aldus besloten,

De raad van Hellendoorn,

De griffier,

mevr. drs. K. Zomer

de voorzitter,

mevr. A.H. Raven BA

Bijlagen:

- Bijlage 1: Activiteiten begroting 2016
- Bijlage 2: Toelichting begrotingswijziging
- Bijlage 3: Investeringsoverzicht
- Bijlage 4: Risicotabel